

ŐSZ

- A lombhullató ős... -

Kalendárium

- Október - Mindszent hava

Ügyeskedj!

- Gondolkozz! Oldd meg!

Természetrajz

- Dankasirály, bükkfa

Fővárosunk

- Néhány szó Budapestről

Mese

- Bocsánat

Információk

- Mit? Hol? Mikor?

A címlapot illusztrálta:
Takács Liza, 8 éves

Október- Őszhó, Mindszent hava

Az október már igazán őszi hónap. A fák elkezdik lombjukat hullatni és a hónap végére az utolsó költöző madarak is elrepülnek. Az erdőben beérik a csipkebogyó és a vadkörte. A hörcsög és az ürge is megkezdí téli pihenőjét.

Október 18-án ünnepeljük Szent Lukács evangélistát, aki Szent Pál tanítványa és orvosa volt. Neki köszönhetjük a négy evangélium közül a harmadikat és az Apostolok Cselekedeteit.

Ez a hellén műveltségű ember már meglett férfi, gyakorló orvos Anti-ochiában, amikor a pogányok között is kezd terjedni a hír, hogy mi történt Jeruzsálemben.

Lukács mint orvos rájött, hogy az embernek igazában nem a teste beteg, hanem a lelke. Azért nem lehet meggyógyítani a testet, mert a lélekkel van valami baj.

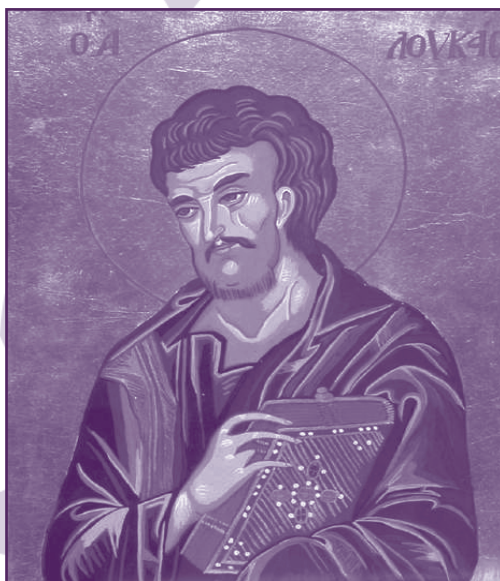
Amikor megérkezett a városba Pál és elkezdte hirdetni a föltámadott Krisztust, Lukács az első között volt, aki meghallotta az örömhírt.

Ő, az akkor még pogány Lukács hamar felismerte, hogy a Názáreti Jézus hozhatja

el lelkünkbe a gyógyulást.

A megváltás mindenkié, nincs kötve sem helyhez, sem néphez, sem időhöz. Semmihez. Az emberé.

Orvosként tudta, hogy a test betegsége csak jelzés, a lelkünk üzenete. A lélek az, ami gyógyírra vár.

Vallási ünnepek:

Október 1.: Lisieux-i Szent Teréz emléknapja

Október 4.: Assisi Szent Ferenc ünnepe

Október 7.: Rózsafüzér Királynője

Október 8.: Magyarok Nagymartyonja

Október 18.: Szent Lukács evangélista emlékezete

Október 28.: Szent Simon és Júdás Tádé apostolok napja

Jeles napok:

Október 1.: Az Idősek Napja
A Zene Napja

Október 4.: Az Állatok Világnapja

Október 6.: Az Aradi Vértanúk Napja

Október 10.: A Lelki Egészség Világnapja

Október 15.: A Fehér Bot Napja

Október 17.: A Szegénység Felszámolásáért Nap

Október 21.: Földünkért Világnap

Október 23.: Az 1956-os Forradalom Emléknapja,
nemzeti ünnep

Október 31.: Takarékosági Világnap

Márti

Kiadja a Magyar Mártai Szeretetszolgálat Budapesti Központja

Szerkesztő: Till Csaba ■ A lapot írták: Gergely Krisztina, Król Zsuzsa, Leleszné Borsi Gizella,

Mészáros Márta, Taródné Kardos Ágnes, Zsóri Anikó ■ Tördelő: Farkas Péter ■

Felélés Kiadó: Győri-Dani Lajos ■ A NYOMDAI MUNKÁKAT A FOLPRINT GYŐRSANYODA VÉGEZTE

Levélcim: 1033 Budapest 111. ker., Miklós u. 32.

Telefon: 388 - 87 - 60, 388 - 89 - 20

Fax: 368 - 42 - 83

E - mail: tunderkert@mmszbp.hu

Website: <http://www.mmszbp.hu>

A hónap állata és növénye

Októberben már a vége felé közeledik a madárvonulás és megérkeznek az első téli vendégek is. Sok más madárhoz hasonlóan útra kelnek a **dankasirályok** is. A nálunk kelt dankasirályok a dél-európai tengerpartok közelében töltik a téli hónapokat, de helyükre ugyanakkor északkelet felől érkeznek rokonaik erre az időszakra. Talán már ti is felfigyeltetek rájuk a pesti Duna-hidaknál.

Télen a dankasirályok feje fehér, kivéve a fülük tájékát, ahol van egy barnás foltocská. A tavasz közeledtével azonban fejük csokoládé-barnává válik. Mindig telepesen fészkelnek, néha több száz vagy akár ezer pár is együtt. Ha ember közeledik a fészek felé, a sirályok a betolakodó elé repülnek, és hangos rikácsolással igyekeznek visszafordulásra kényszeríteni.

A dankasirályok nem csak hallal élnek. Mezőkön, gabonátblák felett is találkozhatunk velük. Fehér felhőként keringenek rovarokra

vadászva. Mindenütt ott vannak, ahol csak valami táplálékot remélnek, nemcsak a vizek tájékán.

Az októberi erdőben lomjukat hullatják a fák. A levelek napról napra színesednek, változnak sárgásra, vörhenyesre, barnára. Ti is készíthettek egy kis gyűjteményt a gyönyörű levelekből!

A többi fa között a **bükkfa** is a télre készülődik. Domb- és hegyvidéken, hűvös termőhelyeken találkozhattok vele. Hatalmas nagyra fejlődő fa, amit sima, szürke kérgéről könnyen felismerhettek. Kezdetben áttetsző zsenge sárgászöldek, majd bőrszerűekké, fényessé válnak, s főleg a fiatal fákon, megbarnulva bár, de télen is a fán maradnak. Termése, a parányi szelídgesztenyére emlékeztető, ehető makk a vadak táplálékául szolgál.

David More - Alastair Fitter: Fák c. könyve, az Európa madárkalauza c. könyv és Schmidt Egon nyomán.

Összeállította:
Kriszti

Dankasirály

csőr: piros
szárnyvég: fekete

- 1: halványszürke
- 2: fehér
- 3: csokoládébarna

A bükkfa fiatal levelei és virágai

kupacs-kezdemények:
világoszöldek

fiatal levelek:
sárgászöldek

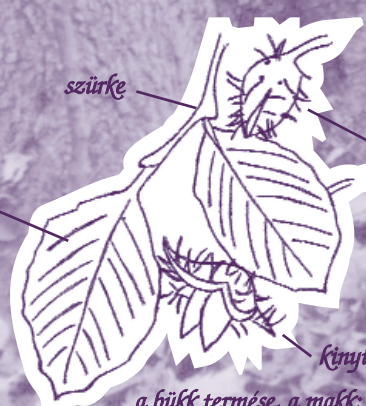
A bükkfa levelei és termése

zöld

szürke

kupacs
zöld

kinyílt kupacs: barna

a bükk termése, a makk: barna

Költésidőben lévő dankasirály (télen a fej színezete megváltozik).

Bocsánat

Volt egyszer egy medvebocs, aki nem állatok nem lették meg a tetteit. szeretett bocsánatot kérni. Bárkit megbántott, Hanem a medvebocsot a saját lelkiismerete nem hagyta nyugodni. Bár senki sem nem mondta ki a szót, bocsánat, hanem eloldalgott anélkül, hogy beismerte volna a hibáját. sejtette rajta kívül, hogy miatta égett el a

Egyszer a medvebocs gyufát gyűjtött az erdőben. Az égő gyufa ráesett a földön heverő száraz levelekre, és azok lángra kaptak tőle. A medvebocs riadtan hazafutott a tűz elől.

A lángok továbbharapódtak, és porig égettek egy hatalmas fenyőfát. A kárt látva a vadak erdőgyűlést hívtak össze, hogy megtudják, ki okozta a tüzet. A medvebocs is elsomfordált a gyűlésre, de nem merte bevallani, mit tett. Eredmény nélkül zárult az összejövetel, az

Pástor Niki, 11 éves

nem bírta el tetteinek súlyát, elment a bölcs bagolyhoz, és bevallotta neki vétkeit. És amikor végre kimondta a szót, bocsánat, hallatlan megkönnyebbülést érzett.

Így jött rá a medvebocs, hogy bocsánatkérésrel jóváteheti hibás cselekedeteit.

Egészség-abc

- a helyes testtartás -

Testünk szilárd vázát csontok alkotják. A csontok alakja, formája alkalmazkodik az életkor-nak megfelelő igénybevételhez. Azonban az egyoldalú terhelés, a rossz, hanyag testtartás gerincferdülés kialakulásához vezethet. Előzd meg! Ülő helyzetben (is) fontos az egyenes hát, valamint hogy talpaid kényelmesen a földön legyenek.

- Szerinted melyik gyerek ül helyes testtartással? Színezd ki!
- Te hogy ülsz a padban?

Ági

Ügyeskedj!

I. Totó - karikázd be a helyes választ!

Hogyan hívják azt a közlekedési eszközt, ami a Várhegy oldalán szállítja az embereket?

- 1. Sündörgő
- 2. Sikló
- X. Sándor-felvonó

Hol őrzik a Szent Koronát és a koronázási jelvényeket?

- 1. Parlament
- 2. Nemzeti Múzeum
- X. Főpolgármestéri Hivatal

Milyen hosszú a Várhegy alatti alagút?

- 1. 175 m
- 2. 280 m
- X. 350 m

Melyik budapesti fürdőt hívták régebben Sáros fürdőnek?

- 1. Gellért Gyógyfürdő
- 2. Széchenyi Gyógyfürdő
- X. Király Gyógyfürdő

Ki építette a Parlamentet?

- 1. Clark Ádám
- 2. Steindl Imre
- X. Petőfi Sándor

II. Húzd alá, melyek Budapest városrészei?

SZIGELIGET

RÓZSADOMB

ÓBUDA

LIPÓTVÁROS

FERTŐRÁKOS

ÚJPEST

III. Rakd helyes sorrendbe az összekeveredett szótagokat, s így megkapod, hogy milyen különleges közlekedési eszközökkel utazhatsz a fővárosban!

BE LI GÓ

GAS KÜ RE FO KE

TI A FÖLD LAT

Ügyeskedj!

*IV. Felismered a képekről Budapest nevezetességeit?
Kösd össze a képeket a nevükkel!*

Hősök tere

Halászbástya

Mátyás templom

Összeállította:
Zsuzsa

Gyerekszemmel

Az iskolakezdésről

1. Vége a nyárnak. Elkezdődött az iskola...

- Jaj, ne is mondd! Annyira jó volt a nyári szünet! Kirándultam, „lógtam“, csak feküdtem egész nap az ágyban. Nem csináltam semmit. Most meg tanulhatok megint. Nyolcadikos lettem, így még jobban oda kell figyeljek a jegyeimre.

2. Van-e valami fogadalmad erre az évre?

- Jó lenne nem megbukni. Most is a matek tanárnak köszönhetem, hogy nem „vágott el“. Ő egy viszonylag normális tanár. Meg kellett ígérnem neki, hogy most majd jobban „rajta leszek“ a tanuláson. (Persze nem tudom, hogy fog sikerülni.)

3. Továbbtanulás?

- Anyám erőlteti. Én már nem nagyon tanulnék. Inkább mennék dolgozni, de anyu szerint így nem lesz belőlem senki. Szakmunkástanuló leszek.

4. Mit szeretsz a legjobban az iskolában?

- Azért a sulis összehozza a haverokat. Nyáron mindenki össze-vissza volt. Most megint együtt lehet a banda. Meg a tornaórákat is szeretem. Imádom focizni. A suliban szoktunk bajnokságokat játszani más iskolákkal is. Ebben az évben mindent meg kell nyernünk. Hajrá!

Néhány szó Budapestről

Magyarország fővárosa Budapest. Már kétezer évvel ezelőtt is éltek itt emberek. Budapest világváros. Ezek szikár tények. Nem mondanak el nekünk igazán semmit arról, hogy milyen csodálatos például az éjszakai kivilágított város látványa.

Vagy ott van a nappali fényben látható panoráma, amely a világon az egyik legszebb. Nem véletlen, hogy az UNESCO Világörökség Bizottsága a budai Várhegyet és Gellért-hegyet a pesti Országházzal, a Belvárosi templommal és a Dunán átívelő hidakkal együtt felvette a világ kulturális örökségének listájára.

Bizony kevés olyan főváros van a világon, melyet folyó szel ketté. A Duna jobb partján – a budai oldalon – hegyvidék, míg a bal parton – a pesti oldalon – síkság teszi változatossá a tájat. Bár már nagyon régóta éltek emberek a város területén, de csak 1873-tól hívják Budapestnek, miután Pestet, Budát, és Óbudát egyesítették.

Tudtad-e, hogy:

- a Gellért-hegy nevét – a hagyományok szerint – 1046-ban, a hegyről a pogány magyarok kezétől letaszított hittérítő püspökről kapta.
- a budai Várhegy mintegy 10 km hosszú barlang- és pincerendszerében – az ott talált régészeti leletek tanulsága szerint – laktak.
- a Parlament 96m magas, 118m széles. 10 udvara, 29 lépcsőháza és 27 kapuja van.
- a Duna-parti sétány vaskorlátján egy bájos bronzszobor található, a Kis Királyné.
- Budapesten épült a kontinens első földalatti vasútja.

Zsuzsa

Információk

LAJOS U.:

Kézműves foglalkozások kicsiknek: szerdánként délelőtt
Kézműves foglalkozások nagyoknak: hétfőnként délután
„UNIKAT” kézműves foglalkozások: október 20. (szerda) délelőtt
október 25. (hétfő) délután
(Az UNIKAT kézműves újság támogatásával.)
Visegrádi kirándulás: október 9. (szombat)

HUSZTI ÚT:

Kézműves foglalkozások kicsiknek: szerdánként délután
Kézműves foglalkozások nagyoknak: szombatonként délután
„UNIKAT” kézműves foglalkozások: október 16. (szombat) délután
október 25. (hétfő) délután
(Az UNIKAT kézműves újság támogatásával.)
Agyagozás: hétfőnként délután

KERÉK U.:

Kézműves foglalkozások kicsiknek: szerdánként 10.00-11.30-ig és 16.30-18.00-ig
Kézműves foglalkozások nagyoknak: péntekenként 16.30-18.00-ig
„UNIKAT” kézműves foglalkozások: október 1. (péntek) délután
október 15. (péntek) délután
(Az UNIKAT kézműves újság támogatásával.)
Agyagozás: csütörtökönként 15.30-tól

ZEMPLEN U.:

Kézműves foglalkozás: szerdánként 16.00-tól
szombatonként 15.00-tól
„UNIKAT” kézműves foglalkozások: október 9. (szombat)
október 23. (szombat)
(Az UNIKAT kézműves újság támogatásával.)

GYŰRŰ U.:

Kézműves foglalkozás: keddenként és csütörtökönként 15.00-tól
„UNIKAT” kézműves foglalkozások: október 7. (csütörtök)
október 19. (kedd)
(Az UNIKAT kézműves újság támogatásával.)

SILVANUS SÉTÁNY:

Kézműves foglalkozás: hétfőnként és péntekenként 16.00-tól
„UNIKAT” kézműves foglalkozások: október 11. (hétfő)
október 22. (péntek)
(Az UNIKAT kézműves újság támogatásával.)
Énekes-mondóka foglalkozás: keddenként 10.30-tól
Diavetítés: a hónap 1. és 3. csütörtökjén 17.00-tól
Agyagozás: a hónap 2. és 4. csütörtökjén 17.00-tól

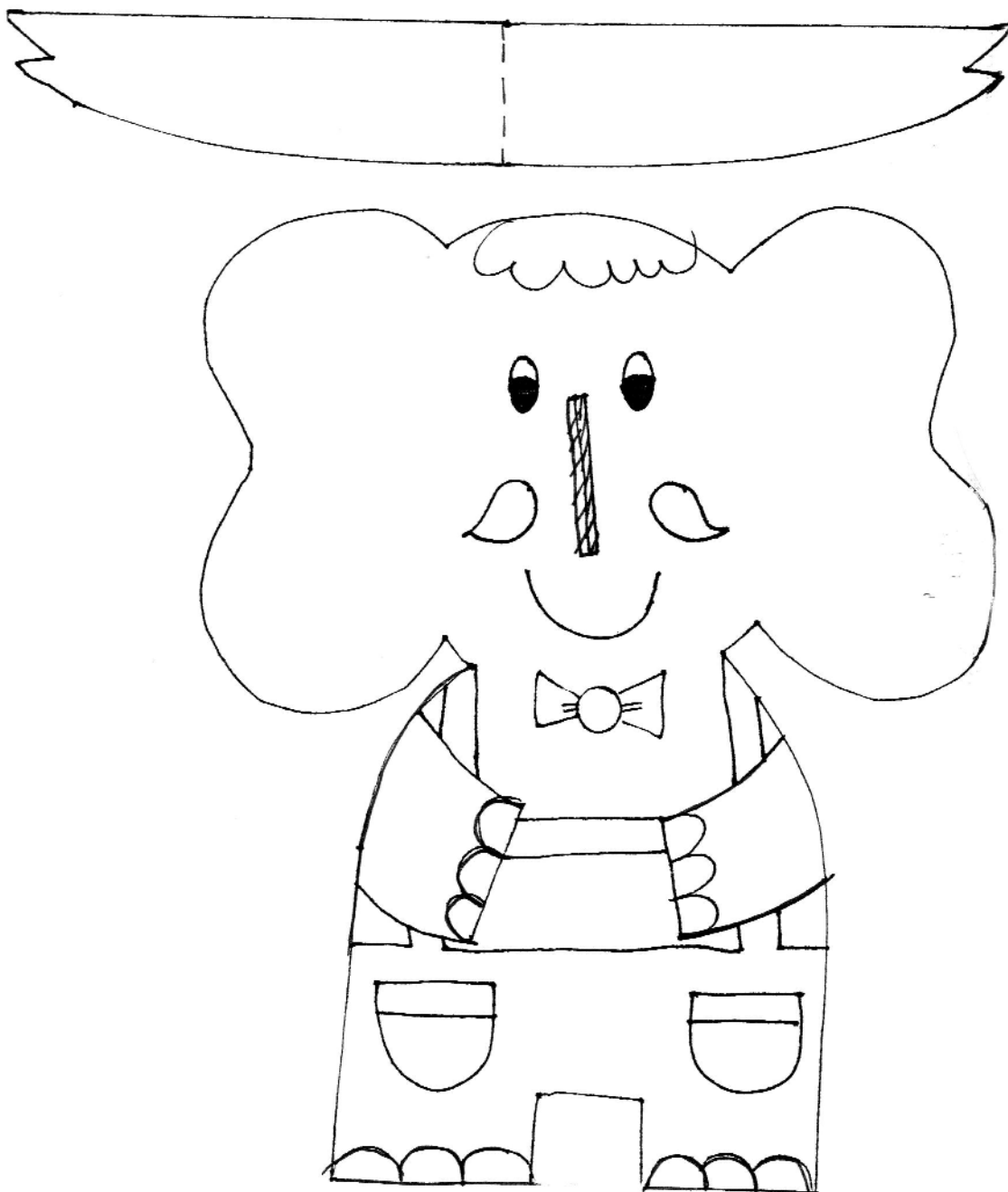
Kedves Gyerekek!

Van kedvetek egy ormányát mozgatni tudó elefántot készíteni?

Akkor színezzétek ki a rajzot, vágjátok körbe. A fejénél a vonalkázott részt vágjátok ki, oda kerül majd ormány. Az ormányt hajtsátok félbe, ragasszatok közé hurkapálcát, s ha bedugjátok a nyílásba, már mozgatható is az elefántormány!

Jó munkát!

Rajzolta:
Zsuzsa

ormány

hurkapálca